

BÁCSKAI HIRLAP

POLITIKAI LAP

Előfizetési árak:
Egy évre 12 kor. — fill.
Fél évre 6 kor. — fill.
Negyed évre . . . 3 kor. — fill.

Egyes szám ára 8 fill.]
Hétfői szám 4 fill.

Megjelen minden hétfőn délben, szerdán, pénteken és vasárnap reggel.

Felelős szerkesztő:

Dr. CSILLAG KÁROLY.

Szerkesztőség:
Dr. Csillag Károly ügyvédi iro-
dája, Barátok tere Manojlovics-há-
za.
Telefon szám 119.

Kiadóhivatal:
Kossuth-utca, Vojnich-palotában
Telefon szám 42.

Nyitlinter soronként 40 fillér.

Különfélék.

— **Billinski bank-kormányzó Szabadkán.** Holnap kedden, a délutáni gyorsvonattal Billinski az osztrák-magyar bank kormányzója és rohonci Pranger József, vezérutkári városunkba érkeznek. Az indóházban fényes fogadtatásban részesülnek a vendégek, amennyiben őket a város mint vendégeit üdvözlő és testületileg képviselve lesznek a bank váltó-bíráló, a gazdakör, a kereskedelmi egyesület, az iparos-testület és a helybeli pénzintézetek. A bevonuláshoz a város és magánosok fogatait kiküldik. — A kormányzó, ki néhány évvel ezelőt még osztrák pénzügyminiszter volt, a Bárány-szállodában vesz lakást, hol megérkezése után több küldöttség tisztelgését fogadja. A tisztelgések után kocsiikon a város megtekintésére indul. Este 8 órakor a „Bárány“ szálloda külön termében fényes bankett lesz, melyre a város előkelőségei nagy számban jelentkeztek. Szerdán délelőt az új bank-palota és a fiókintézet megtekintése és az utóbbi ügykezelésének megfigyelése után a vendégek Palics-fürdőt és a földmives iskolát megtekintik. Aznap délután innen Szegedre tovább utaznak a bank vezetői.

— **Házasság.** Dr. Taussig Izso helybeli ügyvéd f. é. június hó 2-ikán házasságra lép Varsa Lili kassaszonnyal Budapesten.

— **A vidéki hírlapírók szövetségének igazgatósága** a napokban Budapesten a „Pannonia-szálló“ termében ülést tartott, mely alkalommal a szövetség rendes tagjai közé felvették a következő új tagok: Reez Pál Szombathely, Fülöp József Körmen, Málk Loránd Sepső-Szt.-György, Szabados Sándor Szabadka, Sugár Ignáz Miskolc, Tokay Lajos B.-Gyarmat, Berkovics Márk Kula, Reitzer Artur Kolozsvár, dr. Lemberger Armin Baja, Spiczter Zoltán, Debreczen, Sipos Béla Debreczen, Nyiri Géza Debreczen, Krampera János Mózes Debreczen, Láng Ottó Miskolc, Pollák (Lengyel) Béla N. Tapolcsány, Német Péter Arad, Császár József Szombathely, Jeszinszky Ignác N.-Kikinda, dr. Kun Béla M.-Sziget, Székely Imre Debreczen, Kabós Armin Zenta, Löw Géza Szabadka.

— **Az „Igaz Szó“ sajtóperő.** Mindössze egyszer jelent meg az „Igaz Szó“ című lap és ebben az egy számban is akadtt inkriminált cikk. Lovag Martyn Albert városi tisztviselő ellen irt a lap felelős szerkesztője idb. Gálffy György egy cikket, amely miatt a tisztviselő rágalmazásért feljelentette a cikk szerzőjét a szegedi esküdtségi bíróság előtt. A szegedi királyi törvényszék június hó 15-ikére tűzte ki ebben az ügyben a főtárgyalást. Gálffy Györgyöt Polczner Jenő országgyűlési képviselő, anasztos Balassa Armin dr. ügyvéd védi. A tárgyalásra sok helybeli tanu van megidézve.

— **A tanyai iskolák.** Tegnap volt az ár-
létés a mérnöki hivatalban az építendő 6

lanyai iskolára. Ajánlatot adtak be: Lulics Simon 39.532 korona, Bleszak András óvadék nélkül, Molczar Károly 39.474 korona, Fazekas Lajos 39.100 korona és Nagy Ferencz 38.700 kor. 12 fill. Az építkezést utóbbi, mint a legelősebb ajánlattevő kapta meg.

— **Halálozás.** Jokszimovits Miklós, az újvidéki „Branik“ szerkesztője tegnapelőtt d. u. szívizélhűdés folytán meghalt. Temetése tegnap ment végbe nagy részvét mellett.

— **Luegerék újabb pimaszsága.** Már a multkoriban megirtuk, hogy Bécs város megkeresésére vásári hirdetések küldettek valamennyi kerületbe, a melyek egyike visszajött azzal a megjegyzéssel, hogy idegen nyelvű hirdetés nem acceptálnak. Most pedig valamennyit visszaküldték azzal, hogy az 1899. jan. 4-én kelt 9352. számú rendelet értelmében a városházán és az állami épületeken csakis német nyelvű hirdetésekét függeszteni ki. A hirdetés magyar szövegét pedig kiigazították akként, hogy a Béceset mindenünne kitorülték és helyébe Wien-t irtak. Ez talán tromf akar lenni az Ofen-Pest ellenes mozgalomra?

— **Az izr. nőegylet mult évi működéséről** szóló évkönyv a napokban jelent meg. Az évkönyvből kiemeljük, hogy a nőegylet segélyezések és szegény gyermekek felruházása címén a mult évben 2091. kor. 94 fillért adott ki a népkonyhára pedig 3199 kor. 32 fillér fordított. Az egylet vagyonja ez időszertint 43.821 kor. 70 fillért tezen ki, A népkonyhában 6 hónap alatt 12.284. ebéd osztatott ki. A népkonyha mérlegének kiadási rovatóba a 2-ik tétel alatti összegbe sajtóhiba csuszott be, amennyiben 671 kor. 10 fill. áll 771. kor. 10 fillér helyett. Itt emlitjük fel, hogy a nőegylet évi közgyűlését f. hó 16-án tartotta meg Taussig Vilmosné elnökllete alatt a tagok szép számu részvétele mellett. A közgyűlésen megemlékezés történt özv. Mukich Jánosné szül. Vojnich Frida, mint a nőegylet volt érdemes tagjának elhunytáról aki végrendeletileg a nőegylet vagyonát jelentékeny hagyományyal gazdagította. Ugyancsak a közgyűlésén találkoztatott el, hogy az izr. hitközség megkeresésének eleget léve a nőegylet az építendő izr. imaház felépítése céljára kibocsájtott kötvényekből 3000 kor. erejéig vásárol.

— **Perujtás.** Néhány év előtt Baján nagy port vert föl az az eset, hogy Balogh János városi rendőrt azzal vádolták, hogy egy fiut, aki lopással volt vádolva, a kaszárnya u'czai rendőrfogházban annyira megvert, hogy az hajnalra fölakasztotta magát. Balogh védekezett és igazolni igyekezett, hogy akkor nem is volt a rendőrség kaszárnyájában. Védekezését nem fogadták el és hivatalvesztésen kívül hosszabb börtönbüntetésre is ítéltek. Ekkor Balogh pörújítási kérvényt adott be, minek következtében az újabb vizsgálatot

megindították. Mult héten ez ügyben Bogáromy vizsgálóbíró és Dr. Eperjessy Béla kir. ügyész Baján járt. Mint értesültünk, a vizsgálat meglepő adatokat szolgáltatott Balogh ártatlansága mellett úgy hogy Balogh fölmentése valószínűvé vált annyival is inkább, mert a leglényegesebb tanuk vallomását a helyszini szemlén tett tapasztalatok megczafolták.

— **Az eperfák megóvása.** Van egy minis-
teri rendelet, mely a selyem gubó tenyésztése érdekében szigoruan megiltja az eperfák kiirtását. Hatóságunk azonban a multkorában is 15—20 drb. eperfát kivágatott a bajmoki országuton, a mi tudomására jutván az illetékes ministeriumnak, sürgönyileg kért felvilágosítást városunk hatóságától. Kár, hogy az ilyen természetű intézkedések, melyek agri-
culturális haszna oly plausibilis, falra hányt borsonak bizonyulnak.

— **Amerikai vendég Szabadkán és Szegeden.** Két napig Szabadkán időzött Gaskill Alfréd filadelfiai lakos, akit az Egyesült-Allamok kormánya azért küldött át a vén Európába, hogy az erdszelet tanulmányozza. — Amerikában ugyanis pusztulnak az erdők, holott a lakosság folytonos szaporodása és az ipar hatalmas föllandulése évről-évre óriásibb mennyiségben fogyasztják a lát. Az Egyesült-Allamok most mindent elkövet, hogy az erdőt nemcsak megóvja a pusztulástól, de fejlesztse is. Gaskill europai útjában a Karszt-hegységéből érkezett Szabadkára, a magyar földmivelésügyi kormány ajánló levelével. Kiss Ferencz állami erdmes-
terrel Szegedről jöttek együtt Szabadkára ahol pedig Kallivoda főerdész mutatta meg a környékben levő erdőket. Az amerikai vendég tegnap ismét a szeged területre érkezett, a királyhalmi erdőőri szakiskolába. Gaskill igen meg van elégedve a szegedi és szabadkai tanulmányának eredményéről.

— **Anyakönyvi hírek a mult hétről.** Házasságot kötöttek Istvánovics István napszám-
mos Bosnyák Evával, Merkovic Lőrincz kisb. Vojnics Kortims Margittal, Hoffmann József kir. törvényszéki díjnok, Csajkás Juliával, Kapás Antal Pál kisbirtokos, Juhász Erzsébettel, Körösztyos György külső eseléd Piukovits József szállásán Szalma Mártával, Varga András napszámos, Gombos Terézszel, Dusnoki István napszámos, Danis Máriával, Czene András cs. és kir. huszárfőmester a 8-ik ezredben Dolinszukovbe Kovács Bir-
kás Máriával VI. körbe, Jakoviyevics Pál borbélymester Szegedről, Kernaizszi Mitriy Máriával, Csuka János pinczér Hercz Franczskával, Szudárovits Lukács kisbirtokos, Gyelmis Agnessel, Franczskovics Péter napszámos, Müller Margittal, Matievics Lukács nádázó mester Fodor Terézszel; Vizi Márk napszámos Jurics Máriával; Mészáros Zsigmond napszámos Horváth Ag-

nessel; Takács Mátyas napszámos Mészáros Agotával; Pap János napszámos Kocsár Annával; Bogdán András napszámos Kollár Terézszel; Matievics József napszámos Lelencz Katalinnal; Bosnyák Máté özv. II. kőr, özv. Krizsán Antalné szül. Szuvajovics Anasztáziával V. kőr; Ringler Bernát nyomdász Brassóból Klein Flórával; Scheer Henrik szatócs Zomborból Polák Francziskával; dr. Fischer Henrik gyakorló ügyvéd Ujvidékről Török Arankával.

— **A hős Kurucz.** Sebastyén József panaszt tett a rendőrség felé, hogy lakójával, Kurucz Györggyel tegnap este összeszólkostak, utóbbi ölmos-bottal fejbeverte. A mentők beköltették a sebet, a tettest pedig a járásbíró-ság fogja felelősségre vonni.

— **Hamis pénz.** Ma délelőtt a baromfi-piaczon egy urinó vásárlás alkalmával egy 10 frtot váltott és a visszakapott pénz között egy hamis forintot talált. Adta a rendőrségnek, mely keresi a hamis pénz kiadóját.

— **Lökötés.** Halastról távirat érkezett tegnap rendőrségünkhöz, hogy Hoffmeister testvérek Harka pusztájáról ismeretlen tettesek két lovat elloptak. A rendőrség megtette a szükséges intézkedéseket.

— **Elfogott betörők.** Jó fogást csinált a mu't héten a bajai csendőrség. A szomszédos B.-Monostoron már hosszú idő óta veszélyeztetve volt a közbiztonság. Hol ezt, hol azt a gazdát rabolták ki. Az elmúlt télen pedig betörték a monostori plébániára és onnét el-emelték az összes élelmi szereket, majd kifosztották a vodiczai gyűjtőperselyek néhányát. A csendőrség érlely kutatása csak a múlt héten vezetett eredményre, midőn elfogták a tetteseket Szerletics István és Katalin, ennek férje Hauser József borbély és egy Tuszi nevű egyén személyében. A nyomozás tovább folyik, mert a tolvajok lelkiismeretét valószínűleg még más bűn is terheli. Van még sok czinkostársuk is, kik részben a betörésben voltak részesek, részben pedig orgazdák voltak.

— **Gazdátlan lovak.** Zentáról írják: Az itteni csendőrség Rákó Mihály helybeli lakosnál 3 lovat, 1 kocsit és 3 lószerszámot talált a melyeknek szerzéséről felvilágosítást nem tud adni. A csendőrség keresi a gazdát.

— **Elveszett tegnap** délután Palicson vagy a villanyos kocsiban, esetleg utközben a Nemzeti szállodától a Bajza utcáig, egy gyémánt fülbevaló. A becsületes megtaláló jelentkezék kiadóhivatalunkban, ahol illő jutalomban részesül.

— **A régi magyar történet** — kivált az Arpádok korában — egészen népmeséi vonásokat mutat. A térítő szent, a hódító hős és a koronás apáca képein az az arany fonál csillog, amely kiragogy a népmesék gazdag szövetéből. Mindannyiak közül legmelegebben fordult a nép képzelete Lászlóhoz, a ki az ujjonnan elfogadott kereszténység erényeit a régi hősieséggel egyesítette magában. Banne is, mint igaz lovagban, összeolvadt a vallásosság a nő tiszteletével, de ez a tisztelet nála ott mutatkozik, ahol a magyarság legjobban látta: a csatamezőn. Szent István a királyi ház esődjében ajánlotta fel koronáját Szűz Máriának, László az életbe vitte át a nő tiszteletét, midőn a keresztény leányt megmentette az öt elrabló kun kezéből. Azóta sok magyar intézmény elporladt, újabbak is, nemcsak László törvényei, elpusztultak és feledésbe merültek. Ennek a kornak a képét alig is tudjuk világosan visszaképzelné, de a

magyar történet véresen nagyszerű eseményei közül mindig fényesen, tavaszszzerűen ragyog ki László királynak nemes alakja e kis idyll keretében. Erről zengtek a poéták, ezt festették a templomok falára, klastromok kereszt-folyósóira régi képirómesérek és az Arpádok egész történetéből e kép szől legjobban a szívünkhöz ma is. — Szent László egész történetét hiven és pontosan megtalálni a Nagy Képes Világtörténet V. kötetében, melynek szerzője dr. Mika Sándor. Az egész 12 kötetes nagy munka szerkesztője dr. Marczali Henrik, egyetemi tanár. Egy-egy kötet ára díszes félbőr-kötésben 16 korona; füzetenként is kapható 60 fillérréval. Megjelen hetenként egy füzet. Kapható a kiadóknál (Révai Testvérek Irod. Int. R.-Társaság Budapest, VIII., Üllői-ut 18.) s minden hazai könyvkereskedes utján.

— **Zarandoklat Szentföldre.** Propper igazgató által rendezendő olaszországi társas utazás befejeztével több előkelő hölgy és ur Nápolyban a június 5-én Ausztráliába induló német postahajóval, az óriás nagyságú és pompásan berendezett „Oldenburg“ észak-német Lloyd postagőzessel Port-Said-ba utaznak, hova már 9-én megérkeznek s Jaffába átkelve június 10. napjának alkonyán elérik Jeruzsálemet. Ezen zarandoklatot szintén Propper N. János igazgató rendezi, kinek állandó képviselője van Nápoly, Alexandria, Cairo, Jaffa- és Jeruzsálemban. E tavaszi zarandoklatnak rendkívüli előnye az állandó szép idő, a csendes tenger és a valóban mesés olcsó árak. Így harmadosztályu utasok teljes és pedig jó ellátás élvezete mellett 260 frt.-ért végezhetik oda és vissza az utat.

A szeghegyi nazarénus végrendelete a csillagbörtönben.

Szabadka, május 19.

Tegnap délelőtt érdekes aktus folyt le a szegedi csillagbörtönben. Az egyik rab, mivel érezte, hogy közelgett már az ő halálának ideje, végrendeletet. A jelenet a rabkórház egyik termében folyt le, ahol megjelent Abafy Aurél kir. közjegyző, Regdon Károly dr. börtönorvos, Saary Béla börtönintézmény- és Halál ügyeletes börtönőrmeester. A végrendeletet a rab Kinkl (Scheer) Péter bács megyei Szeghegy községéből való. Nem közönséges rab, mert éppen nem tartozik a gonosztevők közé. Sőt igen is jámbor ember a szerencsétlen, a börtönben is éppen jámborsága miatt került. Az a bűne, hogy nem akarta a haza iránt való kötelességét teljesíteni, a katonaságnál fűgglemsértést követett el. Mert mint feleséges embert behívták a fegyvergyakorlatra, Kinkl azt mondta, hogy ő nazarénus, a hit pedig tiltja, hogy fegyvert vegyen a kezében. Hiába világosították föl, hogy éppen ember-szeretethez kell megfogni a fegyvert, azért, hogy a veszélyben védje a hazáját, a templomát, a tűzhelyét. De az elhódult ember nem akarta megérteni ezt a beszédet. Mivel a fűgglemsértést súlyosan büntetik, két esztendőre bekerült a csillagbörtönben, ahol nem-sokára súlyos beteg lett. Gümőkór, majd has-hártyagyulladás lepte meg.

Az igazgatóság fölirt érdekeiben az igazságügyminiszterhez, súlyos betegségére való hivatkozással, ideiglenes szabadságolását kérve. De mivel az igazságügyminisztérium — katonai ügyről lévén szó — az iratoktól áttette a honvédelmi minisztériumhoz, a szegény nazarénus rab szabadságolási ügye megrekedt valamely ügyosztályban. A halál azonban nem

vár és mivel a szegény rab érezte közeledő végét, végrendeletet. Az aktusra a bács megyei Szeghegyről bejött az egész atyafisága. Csupa szelídelelű sváb emberek, akk előbb a börtön előtt sokáig könyörgöttek Isténhez, hogy segítsen meg a nagybetegnek.

A hivatalos aktus a következőképp folyt le: Abafy kir. közjegyző fölolvasta a végrendelet mintáját, mely szerint Kinkl (Scheer) Péter házat és tanyáját felesége öröklé, de azon esetre, ha férjhez menne, a fia öröklé ki huszonnégy éves korában tartozik az anyjáról gondoskodni, ha ismét rászorulna. A végrendelet meghatározza, hogy a fia milyen segítségben tartozik részesíteni az anyját.

A haldokló rab elhaló hangon sutlogta, hogy mindent megértett. Majd keresztvona-sát tette az okmányra. Felesége egy takaros sváb asszony azzal vigasztalta, hogy naponként több órát át fohászoknak érte.

Elmodta, hogy a községben azt tanácsolták neki, menjen föl az igazságügyminiszterhez és kérje, hogy bocsásák szabadon az utat.

— De nem mentem, szölt az asszony. Hanem azt tettük, hogy mindig imádkozunk érte.

A beteg hálásan nézett az asszonyra. A búcsúnál a nazarénus család egy könyvet sem ejtett. A nazarénusnak nem szabad könyvet ejtteni el sem szabad siratni azt akiért majd megszakad a szíve.

Szerkesztői üzenet.

Több elkeseredett deák. Számtalan levelet tartogatunk, nem akarjuk ismét feleleveníteni a gimnázium szomorú dolgait. De nem hagyjuk elposványosodni. Az a legujabb eset, hogy egy VI-ik osztálybeli jó tanuló egyik tanár kétszer arezul ötött semmiséggért — komisz dolog, de ne csüggedjenek el, bizzanak Szabadka város közönségében, mely meg fogja találni a módot arra, hogy a bajok orvosoltassanak. A mostani közgyűlés tárgyszorozatában ugyan nem látjuk a gimnázium ügyét, de nem tételezzük tel törvényhatóságunkról, hogy elakarnák fejleteni az egész históriát.

Szerkesztőnk távollétében a szerkesztésért felelős:
BRAUN HENRIK.

Szabadkán a honvédkaszárnya előtt.

Naponként d. e. 9 óratól esti 10-ig nyitva.

Élsőrangú

PANOPTIKUM

és anatómiai muzeum.

Tulajdonos: Winter Vilmos.

A panoptikum áll: gépezettel mozgatható vaskaszkákkal. — Történelmi csoportok és népfajok a világ minden tájékáról. Híres férfiak melképe, köztük számos császáré és királyé. Gazdag anatómiai muzeum vaskaszkából, sok száz preparátum és alak.

Nagyszerű panoráma, több mint száz üveggel. A legujabb napi események, a transvaali és kínai háboru is látható.

Az anatómiai muzeum szérdán csakis hölgyek által tekinthető meg.

Belépti díj: Panoptikum-panoráma. Nappal 15 kr., este világítás mellett 20 kr. Tíz éven aluli gyermekek és közkatonák csak 10 kr. fizetnek. — Anatómiai muzeum, csakis felnőtteknek, 15 kr.

Kiváló tisztelettel
Winter Vilmos.